

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/423/2015
Identifikačné číslo spisu: 8111206720
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8111206720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ O. a 2/ K., bývajúcich v N., zastúpených JUDr. Michalom Treščákom ml., advokátom so sídlom v Košiciach, Thurzova 6, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Okresný úrad Prešov, so sídlom v Prešove, Námestie mieru 3, o vydanie dedičstva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25 C 62/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. septembra 2014 sp. zn. 6 Co 101/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 9. septembra 2014 sp. zn. 6Co 101/2013 zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov zo 4. marca 2013 č. k. 25 C 62/2011-153 tak, že žalovanej uložil povinnosť vydať dedičstvo po poručiteľovi C. uvedené v uznesení Okresného súdu Prešov z 21. júla 2008 sp. zn. 26 D 1909/2007 žalobcom do 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku a žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu čo do výroku o trovách konania podali žalobcovia dovolanie. Namietali, že odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania použil ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., jeho aplikáciu však dostatočne neodôvodnil. Výtýkali odvolaciemu súdu, že v tejto spojitosti nezohľadnil ich majetkové a sociálne pomery, hoci im v konaní bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a preto im mala byť priznaná i náhrada trov konania. Rozhodnutie v časti trov konania považovali za nepreskúmateľné, z čoho vyvodili, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Na základe uvedeného žiadali rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podľa názorov súdnej praxe žalobcami tvrdená vada nezakladá odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

4. V danom prípade bolo dovolanie podané 5. decembra 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas žalobcovia, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpení advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či je dovolanie procesne prípustné.

6. Vychádzajúc z ustanovení § 470 ods. 1, 2 C.s.p., s prihliadnutím na základné princípy obsiahnuté v čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 ods. 1 C.s.p., najvyšší súd posudzoval podmienky prípustnosti dovolania podľa právneho stavu účinného ku dňu podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

7. Dovolanie žalobcov, keďže smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania (rozhodnutie o trovách konania má v zmysle § 167 ods. 1 O.s.p. vždy povahu uznesenia a túto povahu nestráca ani v prípadoch, keď je výrok o trovách konania obsiahnutý v rozsudku), proti akému uzneseniu O.s.p. účinný do 30. júna 2016 dovolanie nepripúšťal (§ 239 ods. 3), bolo by prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu prechádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Takú vadu konania ale dovolací súd nezistil.

8. V súvislosti s námietkou žalobcov týkajúcou sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v jeho dovolaní napadnutej časti dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

9. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval právne normy, ktoré pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval. Konštatoval, že zákon výslovne nevypočítava, ktoré okolnosti môžu predstavovať dôvod pre nepriznanie náhrady trov konania v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. a že toto ustanovenie dáva súdu možnosť prihliadnúť pri rozhodovaní o náhrade trov konania na osobitosti jednotlivých prípadov a má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti. Vychádzajúc z uvedeného, s prihliadnutím na charakter sporu považoval za spravodlivé, aby si žalobcovia sami znášali trovy konania. Zdôraznil, že postoj štátu bol pochopiteľný, pretože spolužitie žalobcov s porúčiteľom vykazovalo neštandardné prvky, ktoré vnášali vážne pochybnosti o existencii relevantného spoločenstva. O aké „neštandardné prvky“ išlo, odvolací súd na tomto mieste (v časti odôvodnenia rozhodnutia o trovách konania) síce nekonkretizoval, tieto okolnosti sú však nepochybné zrejme z odôvodnenia rozhodnutia vo veci samej.

10. Podľa názoru dovolacieho súdu, obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta spomínaného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS

264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

11. Pokiaľ žalobcovia v dovolaní namietali, že vzhľadom na ich majetkové a sociálne pomery im mala byť priznaná náhrada trov konania, uplatňovali dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 O.s.p., t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. K tomuto dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

12. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplýva z ustanovení § 239 O.s.p. a vady konania podľa § 237 O.s.p v dovolacom konaní nevyšli najavo, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.